

1. Загальна інформація	
Назва факультету	22 Охорона здоров'я
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	226 Фармація промислова фармація, перший рік навчання (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Навчальний рік	2023-2024
Назва дисципліни, код	Патофізіологія хвороб цивілізації, Kaf_pathphysiology@meduniv.lviv.ua ВБ 1-24
Кафедра	Патологічної фізіології, 79010, м. Львів, вул. Пекарська, 69 тел. (032) 236-84-50, Kaf_pathphysiology@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри	професор, д.мед.н. Регада Михайло Степанович, Kaf_pathphysiology@meduniv.lviv.ua
Рік навчання	2 рік
Семестр	VI-VIII семестри
Тип дисципліни / модулю	Курс за вибором
Викладачі	Ірена Лукович, к.мед.н., доцент, orysialukovych@gmail.com Оксана Матолінець, к.мед.н., доцент, moksanam@ukr.net Наталія Пороховська, к.мед.н., доцент, natpor@ukr.net Ольга Угрин, доцент, к.мед.н., ugryn@hotmail.com Богдана Вервега, к.мед.н., доцент, danaverveha@gmail.com Оксана Садляк, к.мед.н., доцент, sadliak.oksana.v@gmail.com Марта Колішецька, д.мед.н., доцент, marta.kolishetska@gmail.com Наталія Семенців, к.мед.н., доцент, nsemenciv@gmail.com Мар'яна Байда, доцент, к.мед.н., bayda_m@ukr.net Зоряна Сольвар, z.solvar16@gmail.com
Erasmus так/ні	Ні
Особа, відповідальна за силабус	доцент, к.мед.н. Семенців Наталія Григорівна
Кількість кредитів ECTS	3 кредити 90 год
Кількість годин (лекції/практичні заняття/самостійна робота студентів)	2/2/86
Мова навчання	Українська
Інформація для консультації	Є, згідно графіка
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази, бюро	-

2. Коротка анотація до курсу

Патофізіологія є однією з фундаментальних дисциплін у системі вищої фармацевтичної освіти.

Патофізіологія вивчає етіологію і патогенетичні основи діагностики, лікування та профілактики хвороб, що говорить про її прикладне значення. Це теоретична основа практичної медицини. Ця наука сприяє формуванню у студентів патогенетичного мислення.

Курс патофізіології складається з трьох частин: загальна нозологія, типові патологічні процеси, патофізіологія органів і систем. Перша частина містить основні положення вчення про хворобу, етіологію та патогенез, розкриває суть хвороботворного впливу факторів зовнішнього середовища. Друга частина передбачає вивчення основних закономірностей функціональних і структурних порушень та змін, які виникають під впливом патогенних чинників. Третя частина знайомить студентів з загальними закономірностями розвитку захворювань окремих органів і систем, які зустрічаються в клінічній практиці.

В процесі вивчення патофізіології студенти набувають знань про хворобу, етіологію, патогенез, симптоми типових патологічних процесів, порушення функцій окремих органів і систем при найпоширеніших захворюваннях, а також про етіологічні і патогенетичні основи лікування і профілактики хвороб.

Видами навчальної діяльності студентів є лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів (СРС).

Лекційний курс об'єднує найважливішу тематику дисципліни. Практичні заняття передбачають роботу студентів під безпосереднім керівництвом викладача і включають проведення дослідів, розв'язування ситуаційних задач і т.п. Результати роботи піддаються аналізу і оформляються у вигляді протоколу. На самостійне вивчення в позааудиторний час плануються теми, що не охоплені навчальним процесом, але передбачаються програмою і мають істотне значення для підготовки фахівця.

Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними відповідного модулю (залікового кредиту).

3. Мета і цілі курсу

1. Метою курсу «Патофізіології хвороб цивілізації» є формування теоретичних знань для розуміння етіології, патогенезу, клінічних проявів, принципів запобігання та лікування хвороб, які виникають /пов'язані з розвитком науково-технічного прогресу. Основними завданнями вивчення дисципліни «Патофізіологія хвороб цивілізації» є вивчення проблем як загальної патології (загальне вчення про хворобу, загальна етіологія, загальний патогенез та ін.) так і спеціальної патологічної фізіології (вивчення патофізіологічних закономірностей розвитку хвороб і синдромів), що сприяє вирішенню питань профілактики, діагностики і лікування окремих нозологічних форм.

2. Ціль дисципліни:

Студенти повинні знати:

- основні поняття загальної нозології
- роль причин і умов, спадковості і конституції, віку, реактивності та резистентності у виникненні хвороб
- причини і механізми розвитку типових патологічних процесів
- причини і механізми розвитку типових порушень обміну речовин
- кількісні та якісні зміни клітин системи крові
- основні порушення серцево-судинної системи, системі дихання, травлення, печінки, нирок
- причини і механізми порушень регуляторних систем (ендокринної та нервової)

Студенти повинні вміти:

- інтерпретувати причини, механізми розвитку та прояви типових патологічних процесів та найбільш поширених захворювань
- аналізувати, робити висновки щодо причин і механізмів функціональних, метаболічних, структурних порушень органів та систем організму при захворюваннях

3 Інтегральна компетентність: Здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач діяльності провізора, здійснення професійної діяльності на відповідній посаді, включаючи виготовлення ліків, їх зберігання, контроль якості, доставку, розподіл, видачу, регулювання забезпечення лікарськими засобами, а також консультування, надання інформації щодо лікарських засобів та моніторинг побічної дії та/або неефективності лікарської терапії, а також здійснення інновацій.

3. Компетентності та результати навчання (загальні і спеціальні /фахові/ компетентності):

Загальні:

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 Знання та розуміння предметної області : розуміння професійної діяльності.

ЗК5 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові:

ФК 1 Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації-промислової фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.

ФК 3 Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК 9 Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та невідкладних станах.

4. Пререквізити курсу

Вивчення курсу за вибором «Патофізіології хвороб цивілізації» передбачено на 2 курсі відповідно 3-4 семестри, коли студентом набуті певні знання з базових дисциплін, з котрими інтегрується програма навчального предмету.

Для успішного навчання та опанування компетентностями з даної дисципліни є доцільним отримання знань з перелічених предметів: нормальна анатомія, гістологія, нормальна фізіологія, топографічна анатомія, біохімія.

5. Програмні результати навчання

Конкретні цілі:

- Визначати місце патофізіології хвороб цивілізації як науки і навчальної дисципліни. Пояснювати основні поняття: «хвороби цивілізації», «соціально значимі хвороби» та «соціально зумовлені хвороби».
- Пояснювати роль причин і умов у виникненні хвороб цивілізації.
- Аналізувати основні положення патогенезу: причинно-наслідковий зв'язок, взаємозв'язок між місцевими і загальними, специфічними і неспецифічними явищами, структурними і функціональними змінами в перебігу хвороб цивілізації.
- Аналізувати роль спадковості, конституції та вікових факторів в розвитку хвороб цивілізації.
- Аналізувати роль порушень реактивності в розвитку хвороб цивілізації та типові порушення імунної реактивності.
- Вивчити патогенний вплив факторів зовнішнього середовища на організм.

Поняття «хвороби цивілізації», «соціально значимі хвороби» та «соціально зумовлені хвороби», особливості їх розвитку в нашій країні. Роль гіподинамії у виникненні хвороб цивілізації. Нераціональне харчування – фактор ризику виникнення хвороб. Стрес як прояв соціальної дезадаптації людини у мегаполісі.

Вплив шуму і вібрації на організм людини. Роль факторів авіаційного та космічного польоту у розвитку «хвороб цивілізації». Вплив невагомості та прискорень на організм людини. Патогенний вплив електромагнітних випромінювань. Телеманія, комп'ютероманія.

Стан навколишнього середовища і частота виникнення алергічних реакцій. Роль ліків у виникненні

алергічних реакцій. Проблеми харчової алергії. Значення харчових добавок. Роль генномодифікованих продуктів у розвитку алергічних реакцій. Поняття про автоалергічні та псевдоалергічні реакції.

Конкретні цілі:

- Пояснювати роль причин і умов у виникненні пухлин.
- Аналізувати основні причинно-наслідкові зв'язки, взаємозв'язок між місцевими і загальними, специфічними і неспецифічними явищами, структурними і функціональними змінами в перебігу пухлин.
- Вивчити значення типових патологічних процесів в патофізіології «хвороб цивілізації», зокрема у виникненні та розвитку відповідних груп захворювань.
- Аналізувати роль порушень реактивності в розвитку пухлин. Вивчити патогенний вплив факторів зовнішнього середовища на організм.
- Аналізувати вплив стресу та гіподинамії в патогенезі типових патологічних процесів.

Забруднення навколишнього середовища хімічними речовинами і виникненні пухлин. Характеристика основних ксенобіотиків (токсикантів) і їх вплив на організм людини. Забруднення ґрунту та харчових продуктів агрохімікатами як причина виникнення пухлинного процесу.

Конкретні цілі:

- Визначати місце причинно-наслідкових взаємозв'язків в патогенезі типових порушень водно-електролітного, жирового і білкового обмінів та кислотно-основного стану в умовах зростаючого науково-технічного прогресу.
- Пояснювати особливості харчування сучасної людини і виникнення ожиріння та цукрового діабету.
- Характеризувати етіологію гіповітамінозів в контексті загальних уявлень про «хвороби цивілізації».
- Аналізувати порушення обміну мікроелементів в умовах стресу та гіподинамії.
- Аналізувати обмін речовин при остеопорозі.

Особливості харчування сучасної людини як фактор ризику виникнення ожиріння та цукрового діабету. Основні принципи раціонального харчування. Гіподинамія і витрати енергії як фактори ризику ожиріння. Роль активного відпочинку, тривалості сну для профілактики ожиріння.

Роль нераціонального харчування у виникненні гіповітамінозів. Синдром Верніке-Корсакова. Роль лікарських засобів у виникненні гіповітамінозів. Порушення обміну мікроелементів. Взаємозв'язок надлишкового вживання жирів і засвоєння магнію. Стрес та порушення мінерального обміну. Порушення фосфорно-кальцієвого обміну. Остеопороз.

Конкретні цілі:

- Аналізувати етіологічні фактори виникнення серцево-судинних захворювань
- Пояснювати роль нераціонального харчування, гіподинамії та стресу у раптовій серцевій смерті.
- Аналізувати роль негативних емоцій в генезі артеріальної гіпертензії.
- Пояснити порушення транспорту Са в патогенезі стресорної гіпертензії.
- Пояснювати роль фармацевтичних препаратів у розвитку дихальної недостатності та гіпоксії.

Поняття «стан напруги» організму і його роль у виникненні серцево-судинних захворювань. Явище «первинного стресорного ушкодження серця» та «післястресової ригідності міокарду». Поняття про передінфарктні стани та інфаркт міокарду. Раптова серцева смерть. Роль персистування негативних емоцій в генезі артеріальної гіпертензії.

Конкретні цілі:

- Визначати місце хвороб шлунково-кишкового тракту серед «хвороб цивілізації».
- Пояснювати роль причин і умов у виникненні хвороб шлунку.
- Аналізувати причинно-наслідковий зв'язок, взаємозв'язок між місцевими і загальними, специфічними і неспецифічними явищами, структурними і функціональними змінами в перебігу хвороб системи травлення.
- Аналізувати роль ліків, нераціонального харчування у виникненні хвороб шлунково-

кишкового тракту.

- Вивчити патогенний вплив факторів зовнішнього середовища на виникнення порушень у системі травлення.

Лікарські засоби та захворювання травної системи. Роль нераціонального харчування та стресу у розвитку гастритів та виразкової хвороби. Поняття про гастрит, їх етіологія та патогенез. Виразкова хвороба шлунку та 12-палої кишки як приклад хвороб цивілізації. Соціальний статус і розвиток виразкової хвороби.

Конкретні цілі:

- Визначати причини «стресу», механізм виникнення.
- Аналізувати поняття «адаптація» до стресових впливів.
- Аналізувати фази реакції організму на стрес
- Вивчати вплив позитивних емоцій на профілактику неврозів.
- Визначати причини неврозів.
- Аналізувати психогенні розлади в умовах бойових дій.

Поняття «стрес», механізм виникнення і розвитку. Поняття «адаптація» до стресових впливів. Хвороби «адаптації». Фази реакції організму на стрес, Вплив позитивних емоцій, музики, ландшафтотерапії, кольору і світла на організм людини. Ступені емоційної напруги. Стрес – фактор ризику розвитку хвороб цивілізації.

Поняття “неврози”, класифікація, причини, механізми виникнення. Психогенні розлади в умовах бойових дій. Поняття “локус-контролю”, “патологічного горя”. Гострі кризисні реакції. Психологічні стресові реакції. Преневротичні стани. Фармакокорекція неврозів.

5.1. Список результатів навчання

Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
Зн – 1-7 У – 1,2 К – 2,4,6,7,11.12 ФК 1,3 АВ 1	Володіти спеціалізованими концептуальними знаннями у сфері фармації та суміжних галузях з урахуванням сучасних наукових здобутків і вмінні застосовувати їх в професійній діяльності.	ПРН - 1
Зн 1-7 У – 1-2 К -2,4,6,7,11.12 ФК 1,3 АВ 1	Володіти спеціалізованими знаннями та вміннями для розв'язання професійних проблем і задач у тому числі з метою удосконалення знань та процедур у сфері фармації.	ПРН - 3
Зн – 1-7 У – 1,2 К -2,4,6,7,11.12 ФК 1,3 АВ 1	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовою усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та проєктів.	ПРН - 4
Зн – 1-7 У – 1,2 К -2,4,6,7,11. ФК 9 АВ 1	Оцінювати та забезпечувати якість та ефективність діяльності у сфері фармації у стандартних та нестандартних умовах,	ПРН - 5

	дотримуватися принципів деонтології та етики .			
Зн – 1-7 У – 1,2 К – 2,4,6,7,11.12 ФК 1,3.9 АВ 1	Володіти спеціалізованими концептуальними знаннями у сфері фармації та суміжних галузях з урахуванням сучасних наукових здобутків і вміти застосовувати їх в професійній діяльності.	ПРН - 1		
6. Формат і обсяг курсу				
Формат курсу	Курс за вибором			
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп		
лекції	2			
практичні	2			
семінари	-			
самостійні	86			
7. Тематика і зміст курсу				
Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
Л-1	Хвороби цивілізації», «соціально значимі хвороби» та «соціально зумовлені хвороби». Особливості їх розвитку в нашій країні.	Оволодіти базовими знаннями про місце патофізіології в системі медичних знань та в системі підготовки лікаря її структуру та методи. Оволодіти базовими знаннями про хворобу як біологічну, медичну і соціальну проблему. Знати проблему причинності в патології та основні положення патогенезу.	З – 1,2 У – 1-2 К — 2,4 Фк — 1,3,	проф. Регеда М.С. доц. Лукович І.М. доц. Угрин О.М. доц. Матолінець О.М. доц. Пороховська Н.В. доц. Садляк О.В. доц. Колішецька М.А. (а) доц. Семенців Н.Г. (а) доц. Байда М.Л. (а)
П-1	Патофізіологія нервової системи. Неврози, механізми виникнення. Психогенні розлади в умовах бойових дій. Патогенний вплив факторів зовнішнього середовища. Забруднення навколишнього середовища хімічними речовинами та	Оволодіти базовими знаннями про причини, що зумовлюють порушення функцій центральної нервової системи, травної, та їх прояви. Вплив на діяльність нервової системи частих стресів, подразників(звукових, тактильних). Розвиток пухлин внаслідок дії на організм хім речовин. Розлади травлення при стресах і нераціональному харчуванні.	З – 1-3,7 У – 1,2 К - 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,9	Викладачі

	<p>виникнення пухлин. Лікарські засоби та захворювання травної системи. Роль нераціонального харчування та стресу у розвитку захворювань ШКТ.</p>			
СРС-1	<p>Патогенний вплив факторів зовнішнього середовища. Роль факторів авіаційного та космічного польоту у розвитку «хвороб цивілізації». Вплив невагомості та прискорення на організм людини.</p>	<p>Оволодіти базовими знаннями про порушення, що виникають при дії на організм зміненого атмосферного тиску. Вивчити патогенну дію прискорення на організм</p>	<p>З – 1,3 У – 1-2 К — 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,</p>	Викладачі
СРС-2	<p>Патологія тканинного росту. Пухлини. Забруднення навколишнього середовища хімічними речовинами та виникнення пухлин. Характеристика основних ксенобіотиків їх вплив на організмі людини.</p>	<p>Знати загальну характеристику основних видів порушень тканинного росту. Знати негативний вплив ксенобіотиків на організм. Оволодіти базовими знаннями про некроз і апоптоз. Роль апоптозу в розвитку хвороб.</p>	<p>З – 1,4 У – 1-2 К — 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,</p>	Викладачі
СРС-3	<p>Порушення обміну вітамінів та мікроелементів. Роль нераціонального харчування у виникненні гіповітамінозів. Роль лікарських засобів у порушенні</p>	<p>Оволодіти базовими знаннями про гіпервітамінози. Порушення обміну речовин при основних формах порушень обміну вітамінів. Вплив лікарських засобів на порушення обміну речовин</p>	<p>З – 1-4 У – 1-2 К - 2,4-12 Фк — 1,3,</p>	Викладачі

	обміну вітамінів та мікроелементів.			
СРС-4	Патофізіологія травлення. Лікарські засоби та захворювання травної системи. Роль нераціонального харчування та стресу у розвитку захворювань ШКТ. Вплив стресу на моторну функцію шлунку і кишок	Оволодіти базовими знаннями про інтестинальні ферментопатії. Вплив стресу та нераціонального харчування на організм	З – 5,6 У – 1,2 К – 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,9	Викладачі
СРС-5	Патофізіологія нервової системи. Неврози, механізми виникнення. Психогенні розлади в умовах бойових дій. Фармакокорекція порушень нервової системи.	Оволодіти базовими знаннями про роль ушкоджень нейроглії в розвитку патологічних процесів у ЦНС. Механізми і причини виникнення неврозів. Психогенні розлади в умовах бойових дій. Фармакокорекція порушень нервової системи.	З – 7,6 У – 1,2 К – 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,9	Викладачі
СРС-6	Патогенний вплив електромагнітних випромінювань на організм людини.	Розуміти всі аспекти патологічного валиву на організм електромагнітних випромінювань	З – 1-7 У – 1,2 К – 2,4,6,7,11.12	Викладачі
СРС-7	Вплив шуму і вібрації на організм людини.	Знати негативний вплив шуму і вібрації на органи і системи	З – 1-7 У – 1,2 К – 2,6-12	Викладачі
СРС-8	Вплив механічних ушкоджень під час надмірного психологічного навантаження.	Вивчити патологічні аспекти дії психологічного навантаження на організм	З – 1-7 У – 1.2 К – 2,4,8-11 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-9	Побічна дія ліків.	Знати побічну роль ліків на стан реактивності організму, Виникнення патологічної імунної відповіді при дії лікарських препаратів	З – 1-7 У – 1.2, К – 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі

СРС-10	Патогенетичні аспекти алкоголізму, наркоманії, токсикоманії.	Оволодіти базовими знаннями патогенетичні аспекти алкоголізму, наркоманії, токсикоманії	З – 4-7 У – 1,2 К – 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,9	Викладачі
СРС-11	Лікарські препарати як фактор ушкодження клітини	Роль ліків в патогенезі ушкодження клітин	З – 3 У – 1,2 К – 2,4,6,12 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-12	Стрес у розвитку порушень периферичного кровообігу та мікроциркуляції. Їх фармакокорекція .	Роль стресу в патогенезі розвитку порушень периферичного кровообігу	З – 3 У – 1-2 К – 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-13	Поняття про основний та енергетичний обмін. Лікарські препарати і порушення енергозабезпечення клітини: причини, наслідки.	Оволодіти базовими знаннями про енергозабезпечення клітини і порушення енергетичного обміну загалом.	З – 4 У – 1,2 К — 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-14	Розлади білкового та амінокислотного обміну, вплив лікарських препаратів	Оволодіти базовими знаннями про гіпер- та гіпопротеїнемічні стани. Порушення обміну білків	З – 4 У – 1,2 К –2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-15	Порушення кислотно-основного стану (КОС). Вплив харчування та фармпрепаратів на КОС	Оволодіти базовими знаннями про розлади метаболічних процесів, спричинених порушення КОС за умови токсичної дії фарм препаратів	З – 4 У – 1,2 К -2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-16	Вплив стресу на систему крові. Фармацевтичні препарати у розвитку анемії.	Оволодіти базовими знаннями про характерні клінічні прояви гемолізу еритроцитів та зміни в системі гематопоезу внаслідок токсичної дії ліків	З – 5 У – 1,2 К -2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-17	Роль лікарських засобів у виникненні порушень системи лейкоцитів	Вивчити етіологію та патогенез набутих порушень структури і функцій лейкоцитів	З – 5 У – 1,2 К - 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-18	Лікарські	Оволодіти базовими	З - 5	Викладачі

	препарати в розвитку дисфункції тромбоцитів.	знаннями про принципи розвитку порушень в системі гемостазу внаслідок токсичної дії ліків	У – 1,2 К – 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	
СРС-19	Порушення транспорту Са в патогенезі стресорної гіпертензії	Засвоїти основні механізми розвитку патологій ССС при порушення транспорту та надходження Са в організм	3 – 5 У – 1,2 К – 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-20	Роль фармацевтичних препаратів у розвитку дихальної недостатності та гіпоксії.	Оволодіти базовими знаннями про механізми впливу ліків на порушення перфузійної та дифузійної здатності легень. Розвиток гіпоксії внаслідок порушення в дихальному ланцюгу.	3 – 5 У – 1,2 К -2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-21	Токсична дія фармацевтичних препаратів та недостатність печінки. Токсичні гепатози.	Знати етіологію, патогенез та прояви синдрому портальної гіпертензії. Розуміти механізми розвитку асцити, токсичного гепатозу.	3 – 6 У – 1, 2 К -2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-22	Патогенний вплив стресу та лікарських препаратів у розвитку ниркової недостатності.	Оволодіти базовими знаннями про принципи терапії ниркової недостатності. Механізм розвитку ниркової недостатності при стресі Поняття про екстракорпоральний і перитонеальний гемодіаліз.	3 – 6 У – 1,2 К – 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі
СРС-23	Фармакокорекція екстремальних станів	Оволодіти базовими знаннями про шляхи фармакокорекції екстремальних станів	3 – 7 У – 1,2 К – 2,4,6,7,11.12 Фк — 1,3,	Викладачі

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль

Код результату навчання	Код виду занять	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
3 – 1,3 У – 1-2 К — 2,4,6 Фк — 1,3,	Л -1, П 1, СРС-1,6-8,10-12-22	Тестовий контроль; Розбір ситуаційних задач;	Оцінювання: Тестовий контроль: 80 % і > - зараховано, < 80 % - не зараховано Ситуаційні задачі (включає три запитання): « відмінно » - дав правильні, повні відповіді на 3 контрольних запитання; « добре » - дав правильні, повні відповіді

			на 2 контрольних запитання і одну неповну або неточну відповідь - на третє; «задовільно» - дав правильну відповідь на одне контрольне запитання і дві неповні або неточні відповіді - на два запитання. Практичні навички: Зараховано / не зараховано
З – 1-3 У – 1-2 К — 2,4-12 Фк — 1,3,	СРС-2;	Тестовий контроль; Розбір ситуаційних задач;	
З – 4 У – 1-2 К - 2,4,14 Фк — 1,3,	СРС-3; 9, 13-20	Тестовий контроль; Розбір ситуаційних задач;	
З – 5,6 У – 1-2 К - 1,2,4,14 Фк — 1,3,9	СРС-4,9-22	Тестовий контроль; Розбір ситуаційних задач;	
З – 7 У – 1,2 К –2,4-12 Фк — 1,3,	П-1; СРС-5;9-12 ,	Тестовий контроль; Розбір ситуаційних задач;	

Підсумковий контроль

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 200ів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином: $x = \text{СА} \times 120$

5

4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120
4,95	119
4,91	118
4,87	117
4,83	116
4,79	115
4,75	114
4,7	113
4,66	112
4,62	111
4,58	110

4,54	109
4,5	108
4-бальна шкала	200-бальна шкала
4,45	107
4,41	106
4,37	105
4,33	104
4,29	103
4,25	102
4,2	101
4,16	100
4,12	99
4,08	98
4,04	97
3,99	96
3,95	95
4-бальна шкала	200-бальна шкала
3,91	94
3,87	93
3,83	
3,79	
3,74	
3,7	
3,66	
3,62	
3,58	
3,54	
3,49	
3,45	
3,41	
4-бальна шкала	
3,37	
3,33	
3,29	9. Верифікація результатів навчання
3,25	Поточний контроль
3,2	Код результату навчання
3,16	З – 1,3 У – 1-2 К – 2,4,6 Фк – 1,3,
3,12	З – 1-3 У – 1-2 К – 2,4-12 Фк – 1,3,
3,08	З – 4 У – 1-2 К - 2,4,14 Фк – 1,3,
3,04	З – 5,6 У – 1-2 К - 1,2,4,14 Фк – 1,3,9
3	З – 7 У – 1,2 К – 2,4-12

Підсумковий контроль

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 200ів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином: $x = \text{СА} \times 120$

5

4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120
4,95	119
4,91	118
4,87	117
4,83	116
4,79	115
4,75	114
4,7	113
4,66	112
4,62	111
4,58	110
4,54	109
4,5	108
4-бальна шкала	200-бальна шкала
4,45	107
4,41	106
4,37	105
4,33	104
4,29	103
4,25	102
4,2	101
4,16	100
4,12	99
4,08	98
4,04	97
3,99	96
3,95	95
4-бальна шкала	200-бальна шкала
3,91	94

3,87	93
3,83	92
3,79	91
3,74	90
3,7	89
3,66	88
3,62	87
3,58	86
3,54	85
3,49	84
3,45	83
3,41	82
4-бальна шкала	200-бальна шкала
3,37	81
3,33	80
3,29	79
3,25	78
3,2	77
3,16	76
3,12	75
3,08	74
3,04	73
3	72
Менше 3	Недос-татньо

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

9. Політика курсу

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог до студента при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Студентам пояснюються цінність набуття нових знань, академічні норми, яких необхідно дотримуватися, чому вони важливі, що таке академічна доброчесність, які її цінності та функції, як студенти своїми діями можуть долучитися до її розбудови; пояснюються сутність, особливості та причини неприпустимості академічного плагіату, заохочують здобувачів вищої освіти самостійно виконувати навчальні завдання, коректно покликатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей. Політика навчальної дисципліни полягає: в обов'язковому дотриманні академічної доброчесності студентами, а саме: - самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; - посилання на джерела інформації у разі використань ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.

10. Література

Основна:

1. Атаман О. В. Патолофізіологія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. У 2-х т. Т. 1 : Загальна патологія / О. В. Атаман. - 2-ге вид. - Вінниця : Нова книга, 2016. - 580 с.
2. Атаман О. В. Патолофізіологія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. У 2-х т. Т. 2 : Патолофізіологія органів і систем / О. В. Атаман. - 2-ге вид. - Вінниця : Нова книга, 2016. - 448 с.
3. Атаман О. В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях : навчальний посібник / О. В. Атаман. - 5-те вид. - Вінниця : Нова книга, 2017. - 512 с.
4. Патолофізіологія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Ю. В. Биць, Г. М. Бутенко [та ін.] ; за ред.: М. Н. Зайка, Ю. В. Биця, М. В. Криштала. - 6-е вид., перероб. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 737 с.
5. General and clinical pathophysiology : textbook for students of higher educational institutions, of IV th level of accreditation / A. V. Kubyshkin [et al.] ; ed. by.: A. V. Kubyshkin, A. I. Gozhenko ; рец.: N. V. Krishtal, N. K. Kazimirko. - 2nd ed. - Vinnytsya : Nova Knyha Publishers, 2016. - 656 p.
6. Pathophysiology=Патолофізіологія : підручник для мед. ВНЗ IV р. а. Затверджено МОН / за ред. М.В. Криштала, В.А. Міхньова. - Київ : Медицина, 2017. - 656 с.
7. Simeonova N. K. Pathophysiology=Патолофізіологія : textbook for students of higher medical educational institutions of the III-IV accreditation levels / N. K. Simeonova ; ed. by V. A. Mikhnev. - 3rd ed. - Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2017. - 544 p.
8. Матеріали лекцій.

Додаткова:

1. Діагностика і лікування хронічних невірусних захворювань печінки: монографія / ред. кол.: З.М.Митник, Н.В.Харченко та ін. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. – 308 с.
2. Железодефицитные состояния у детей - Шуматова Т.А., Ни А., Шишацкая С.Н. – 2016.- 69 с.
3. Регеда М.С., Бойчук Т.М., Бондаренко Ю.І., Регеда М.М. Запалення – типовий патологічний процес. Вид.друге – Львів, “Сполом”. – 2013. – 149 с.
4. Damjanov, Ivan. Pathophysiology : textbook / I. Damjanov. - 1st ed. - Philadelphia : Elsevier, 2009. - 464 p.
5. Kumar V. Robbins and Cotran Pathologic Basis of Disease. Vol. I / V. Kumar, A. K. Abbas, J. C. Aster. - India : Elsevier, 2014. - 1391 p.
6. Kumar V. Robbins and Cotran Pathologic Basis of Disease. Vol. I / V. Kumar, A. K. Abbas, J. C. Aster. - India : Elsevier, 2015. - 1391 p.
7. Pathophysiology : The Biologic Basis of Disease in Adults and Children / ed. by K. L. McCance, S.E. Huether. - 7th ed. - Mosby, 2014. - 1840 p.

Інформаційні ресурси.

www.ExamConsult.co.uk

www.medicalstudent.com

www.puthguy.com

www.bloodline.net

www.tdmu.edu.ua

<http://libr.krmu.kharkov.ua>

<http://www.librare.gov.ua>

<http://nbuv.gov.ua>

<https://nmapo.edu.ua>

<http://www.medbioworld.com>

<http://roar.eprints.org/>

<http://www.sciencekomm.at/>

<http://testcentr.org.ua/>

Методичне забезпечення лекційного курсу:

1. Презентації лекцій.

Методичне забезпечення практичних занять:

1. Методичні вказівки до практичних занять для студентів.
2. Варіанти тестових питань та завдань для перевірки вихідного рівня знань з кожної теми.
3. Варіанти ситуаційних завдань для перевірки засвоєння тем.
4. Варіанти завдань (теоретичних та практичних) для підсумкового контролю.

Матеріально-технічне забезпечення:

1. Мультимедійний проектор
2. Комп'ютери, ноутбуки.
3. Лабораторне обладнання.

12. Додаткова інформація

веб-сайту кафедри Kaf_pathphysiology@meduniv.lviv.ua

Укладачі силабуса
к.мед.н., доцент

Семенців Н.Г

Завідувач кафедри
д.мед.н., професор

Регеда М.С.